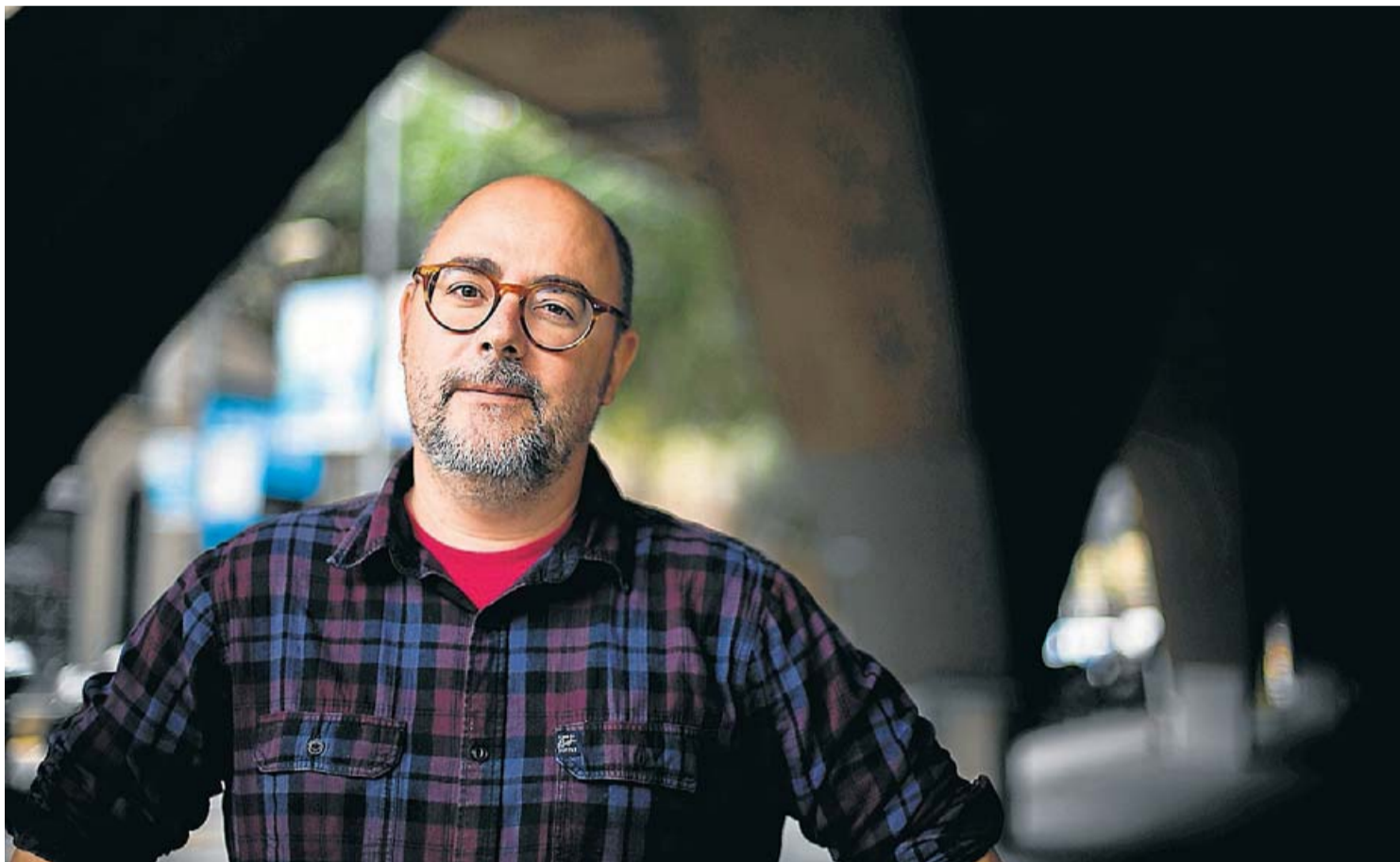

Miquel Adam

Escriptor i editor

‘L’amo’, primera novel·la de Miquel Adam (Barcelona, 1979), radiografia el món del llibre amb una mirada inclement, a partir del testimoni d’un cap de premsa que ha d’aprendre a convertir el ressentiment en un gest positiu i alliberador

FERRAN FORNÉ

“Llegir ens fa millors? La resposta és que no”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Tenint en compte que la teva trajectòria com a editor és llarga –vint anys– i que has passat per projectes com *Laertes*, *LaBreu*, Edicions de 1984 i el grup Som, es fa inevitable preguntar-te quina relació té *L’amo* (L’Altra) amb la teva pròpia experiència. També si has volgut passar comptes amb alguna de les editorials on has estat.

Aquesta novel·la parla de coses que he vist, que he viscut i que m’han explicat. Escrivint *L’amo* no tenia la intenció de passar comptes amb ningú, sinó d’investigar una veu que explora el ressentiment. Per què està tan ferit de mort, el personatge? Li dono veu perquè expliqui la seva versió dels fets. Si el llibre no tingués una dimensió literària no l’hauria escrit ni publicat. Això és tot el que m’interessa dir sobre aquest punt.

“El món del llibre i en concret el món de la literatura se sosté sobre la mentida i la hipocresia estructural”, diu el personatge. ¿Podries explicar-ho una mica més?

La literatura és com la resta, no és millor que la indústria càrnica o la farmacèutica. És feina. En Ludvik es rebel·la contra la pàtina bonista o salvadora de la humanitat que té el món del llibre. Llegir ens fa millors? La resposta és que no. La mirada del protagonista està intoxicada perquè en una relació tòxica acabes pensant com aquell que t’intoxica.

Per poder entrar a formar part de l’editorial de prestigi de K, cal “ paciència”, “obediència”, “silenci”, “resignació” i “submissió”. ¿Volies impugnar atributs ben valorats en el món de l’empresa?

No sé si totes aquestes paraules expliquen la nostra societat actual, sinó un tipus de cultura del treball que està sent superada. Hi ha un concepte de l’antropòleg David Graeber que vaig descobrir després d’escriure la novel·la i que encaixa amb el que intento explicar. És la idea de les “feines absurdes”, que cal diferenciar de les “feines de merda” [el seu assaig més conegut és *Feines absurdes*, Descon-

“
EL QUE EM
REBENTA
DEL MÓN
CULTURAL
ÉS LA
SEVA
IMMADU-
RESA
”

trol, 2019]. Una feina de merda està mal pagada i mal considerada, però alhora és útil. Pensa per exemple en els missatgers de Glovo: tenen una funció encara que el sou sigui baix i les condicions de treball siguin dolentes. Una feina absurda, en canvi, es pot fer en un lloc privilegiat i estar ben pagada. Dificilment te’n pots queixar... però és una feina inútil.

El narrador i protagonista del llibre, Ludvik Slaby, fa una d’aquestes feines absurdes. El defineixes com a majordom, lacai i cavall de tir.

A aquest editor li prometen que podrà editar al seu nou lloc de treball, però de seguida el degraden. Apparentment fa de cap de premsa, però sempre supervisat per l’amo de l’empresa. Per això dic que el seu càrrec és el de cap de Res.

Se sent fora de lloc i humiliat però continua treballant a l’editorial. Acaba fingint que fa determinades coses...

Esgota molt, fingir que treballes i que

t’agrada el que fas. Una de les feines absurdes que fa en Ludvik és agafar el llenguatge bèl·lic i transformar-lo en una cosa atractiva. Es dedica a educar missatges. En comptes d’insultar un periodista que demana una novetat, com faria l’amo, li escriu: “Malauradament, ara mateix no disposem de més exemplars de promoció”.

Llegint el llibre em preguntava quin paper ha de ser més difícil d’interpretar, si el del treballador o el de l’amo, en una empresa com la que descriu. *L’amo* ha de prendre consciència del poder que té. No sé si hi penses, els directors i els caps, en això, perquè tenen moltes preocupacions. El treballador ha d’aprendre a defensar-se, i no és fàcil.

Descrivint-se com a perdedor i explicant totes les misèries dels altres, el protagonista acaba convertit en heroi.

El protagonista és un covard que ha estat quatre anys degradant-se a ell mateix. Al principi de la novel·la es planteja fer un gest valent... Girar-se contra la vida grisa del treballador potser és un gest heroic.

En un sistema tan degradat com el que explora el protagonista, ¿hi ha esperança?

El que em rebenta del món cultural és la seva immaduresa. Una de les feines absurdes del nostre món és la de lacai: en Ludvik cobra per donar importància a algú altre. És una realitat que existeix i que cal explicar. No podem abolir els amos, però els podem assenyalar.

¿L’impuls per escriure aquesta història va ser el ressentiment?

Després de publicar *Torero d’hivern* [Ed. de 1984, 2015] tenia ganas d’escriure més, i m’hi vaig posar sense ànims de publicar. Hi havia un personatge que maldava per sortir, però no el podia escriure seguint l’estil diàfan i autoirònic que havia fet servir fins llavors. Aquell personatge em demanava explicar coses molt fosques. Era la veu d’algú derrotat, dominat per la ira i el ressentiment... Em vaig sentir empès a cavalcar-lo.

Després d’un llibre com aquest, pot fer l’efecte que no et queden ganas de tornar a treballar al sector. I no és així.

El febrer del 2022 sortiran els primers títols de la meva editorial, La Segona Perifèria. Publicaré nou llibres a l’any. Narrativa i no-ficció catalana i estrangera, del segle XX i XXI. No descarto provar altres gèneres. Ser cap de tu mateix està molt bé perquè et pots subvertir. Després de servir a trinxeres molt diferents estic preparat per a la meva aventura. És el somni de la meva vida.

L’amo llegim que “la immortalitat és un deliri d’escriptors, no pas d’editors”. ¿Un escriptor que també és editor vol ser doblement immortal?

Aquests dies, quan es publica una entrevista, sempre em defineixen com a “editor i escriptor”. Què té a veure una cosa amb l’altra? Quan em tanco al despatx a escriure, soc immortal. Quan em tanco al despatx a treballar d’editor, soc un pobre desgraciat que ha de pagar les factures a final de mes.◆